

Oefenen.nl in contexten van licentiehouders

Een onderzoek naar gebruik, effectiviteit en kansen voor doorontwikkeling van *Oefenen.nl*-materialen in begeleide context.

Samenvatting

Stichting Expertisecentrum Oefenen.nl (Oefenen.nl) en SBCM, het Kenniscentrum en A+O fonds sociale werkgelegenheid, hebben Echo en NextValue Research onderzoek laten doen naar het gebruik van de *Oefenen.nl*- en *WERK-portal*. Het onderzoek richtte zich specifiek op het gebruik van de materialen in *begeleide* contexten en had als belangrijkste doelstellingen meer inzicht te krijgen in:

- de wijze waarop in begeleide contexten met de materialen wordt gewerkt,
- onder welke condities dat het effectiefst gebeurt, en
- hoe Oefenen.nl verder aan de effectiviteit van het leren in deze contexten kan bijdragen.

Voor het onderzoek zijn 176 begeleiders met een vragenlijst bevraagd en is uitgebreid gesproken met 38 begeleiders in verschillende organisaties en begeleide leercontexten.

Veel verschillende organisaties en ervaren begeleiders

Uit het onderzoek komt allereerst naar voren dat er veel verschillende organisaties zijn die, in begeleide vorm, werken met de materialen van Oefenen.nl, zoals bibliotheken, taalaanbieders, SW-bedrijven, roc's, reïntegratiebedrijven, vluchtelingenorganisaties, penitentiaire inrichtingen en welzijnsinstellingen. Begeleiders van die organisaties, zowel vrijwilligers als professionals, zijn in het algemeen zeer ervaren met het werken met *Oefenen.nl* en bovendien vaak didactisch onderlegd. 40% van de begeleiders maakt al langer dan 3 jaar gebruik van de materialen

Materialen zijn laagdrempelig en passen goed bij de doelgroepen

De meest genoemde redenen voor het gebruik van de materialen zijn de laagdrempeligheid en de goede aansluiting bij de doelgroepen waarmee de begeleiders werken. Ook de kwaliteit en flexibiliteit van de materialen en dat geoefend kan worden waar en wanneer men wil zijn veel genoemde redenen voor gebruik.

'Iedereen kan op ieder moment instromen. Dat is ideaal omdat iedereen hier een verschillende aantal weken is.' – Vrijwilliger COA

'Omdat je beter weet waar de cursist de afgelopen week aan gewerkt heeft, kun je hem beter begeleiden of inspringen op vragen.' – Vrijwilliger bibliotheek

Zelfstandig oefenen, thuis en in de les, voor basis- en kwalificerende leerdoelen

De materialen worden het vaakst in de les ingezet en dienen vaak als basis voor de opbouw van de lessen. Daarnaast worden de materialen gebruikt als aanvulling op andere materialen en om deelnemers thuis mee te laten oefenen. Begeleiders in de bibliotheken gebruiken de materialen daarbij vooral voor basisleerdoelen, terwijl begeleiders bij taalaanbieders en SW-bedrijven de materialen even vaak voor basisleerdoelen als kwalificerende leerdoelen inzetten.

'Het lukt kandidaten na het traject [met materialen van *Oefenen.nl*, red.] om wel de opleiding of cursus af te maken wat hen eerder niet lukte.' – Begeleider SW-bedrijf

Gebruik in vier typen begeleide contexten

Samengevat kunnen vier typen begeleide contexten worden benoemd die onderscheidend zijn voor wat betreft de wijze waarop met de materialen wordt gewerkt:

- De basisvaardigheden context: Deze is niet gericht op een specifiek einddoel/niveau en begeleiders gebruiken de materialen als basis voor de lessen, zonder aanvullende materialen.
- De klassikale context: Hierbij wordt in klassikale lessen naar op een specifiek einddoel/-niveau gewerkt. Ook hier zetten de begeleiders de materialen als hoofdmateriaal in, maar altijd in combinatie met aanvullende materialen zodat echt niveauverhogend gewerkt kan worden.
- De aanvullende context: Ook in deze context worden materialen ingezet voor het werken naar een specifiek einddoel/-niveau, maar nu als aanvulling op ander materiaal, zoals een methode.
- De maatwerkcontext: Begeleiders gebruiken de materialen niveauverhogend, in combinatie met andere materialen, in een maatwerktraject. Het gewicht dat de oefenmaterialen van *Oefenen.nl* krijgen, hangt nu af van de leerdoelen van de deelnemer.

Werkwijze afstemmen op leerdoelen

Hoe de materialen het effectiefst worden ingezet hangt af van de doelstellingen van de inzet. Een deel van de begeleiders volgt naar tevredenheid de werkwijze van *Oefenen.nl*; zij laten de deelnemers werken met *Oefenen.nl* en zijn aanwezig om vragen te beantwoorden en soms om een inleiding op een onderwerp te geven. Deze werkwijze werkt vooral goed in de hiervoor genoemde basisvaardighedencontext. Begeleiders die gestructureerd en niveauverhogend willen werken met de materialen moeten echter zelf (op maat) structuur aanbrengen in de leergang en aanvullende materialen inzetten. Het Volgstelsel kan dan worden gebruikt om oefenmaterialen op maat te selecteren en voor de deelnemers klaar te zetten.

Overzicht, didactische ondersteuning en ervaringen delen

Uit het onderzoek komt verder naar voren dat de materialen enorm worden gewaardeerd door de meeste begeleiders, maar dat begeleiders soms behoefte hebben aan meer overzicht, didactische ondersteuning, en een indeling van de materialen op geschiktheid voor specifieke doelgroepen en leervragen. Er is bij een deel van de begeleiders bovendien behoefte aan het delen van informatie. Er is een grote rijkdom aan ervaring, didactische expertise en ontwikkelde materialen onder begeleiders en begeleiders zijn vaak bereid deze ervaring te delen met andere begeleiders.

